

Ініціатива підтримки батьків недоношених дітей та видання «Щоденника перебування у ВІТН» у рамках діяльності кафедри неонатології НМАПО ім. П.Л. Шупика, україно-швейцарської програми «Здоров'я матері та дитини» та організації «Раненько»

8 квітня 2014 року в інформаційній агенції «Укрінформ» відбулася спільна прес-конференція кафедри неонатології НМАПО імені П.Л. Шупика, МОЗ України, україно-швейцарської програми «Здоров'я матері та дитини» та організації «Раненько». Прес-захід було присвячено ініціативі підтримки батьків недоношених дітей та виданню «Щоденника перебування у ВІТН» (відділення інтенсивної терапії новонароджених, де надають допомогу передчасно народженим або хворим немовлятам).

«Щоденник перебування у ВІТН» було створено у рамках діяльності україно-швейцарської програми «Здоров'я матері та дитини» з метою допомогти батькам краще зрозуміти особливості догляду за дитиною, яка потрапила у ВІТН, надати інформацію про основні медичні процедури, апаратуру, яка оточує їхню дитину, та підготуватися до повернення сім'ї з малюком додому. Окрім того, Щоденник допоможе комунікації медичних працівників та батьків, чії дітки перебувають у ВІТН, адже він написаний простою доступною мовою та містить відповіді на багато запитань, які батьки ставлять медичному персоналу.

Керівник із впровадження україно-швейцарської програми **Наталія Рябцева** наголосила: «Ми хочемо допомогти батькам недоношеної дитини почуватися впевнено. Розуміти, що відбувається з малюком, що роблять лікарі, що це за апаратура. Знати, як доглядати за дитиною, чим її порадувати, на що звернути увагу, мати можливість одразу зробити нотатки. Для цього ми й розробили цей Щоденник, над яким працювали кращі українські спеціалісти, використовуючи найкращі світові зразки. Такі ініціативи дуже важливі, і я рада, що вони знаходять підтримку зі сторони Швейцарської Конфедерації та залучають кращих українських фахівців».

Ідея розробки Щоденника з'явилася завдяки численним зверненням працівників медичних закладів та батьків передчасно народжених малюків. Адже потреба у таких ресурсах, де було б об'єднано найважливішу інформацію, необхідну батькам при народженні недоношеної дитини, була очевидною. Завідувач кафедри неонатології НМАПО імені П.Л. Шупика **Єлизавета Шулько** каже: «В Україні щорічно народжується близько 23 тисяч недоношених малюків, 3800 з них – з дуже малою масою тіла (менше 1500 грамів), у тому числі близько 1300 дітей з екстремально малою масою тіла (менше 1000 грамів). Згідно з Наказом МОЗ, з 1 січня

2007 року в Україні реєструється кожен малюк, що народився, починаючи з повних 22 тижнів вагітності. Відповідно, для лікарів-неонатологів процес інтенсивної терапії та виходжування таких новонароджених є значно складнішим, а для сім'ї, в якій така дитина народилася, це, як правило, великий стрес та розгубленість. Передчасні пологи – завжди стресова ситуація для батьків недоношеної дитини. Недоношена дитина – не просто новонароджений з малою масою тіла і зростом. Недоношена дитина через морфо-функціональну незрілість має цілу низку клінічних проблем відповідно до її гестації або терміну вагітності матері, на якому настали пологи. Коли батьки розуміють, що відбувається з їхньою дитиною і чому, вони правильно оцінюють ситуацію і сприймають її та своє місце в ній. Тому для батьків дуже важливе значення має інформація, написана простою доступною мовою, про причини передчасних пологів, фактори ризику для дитини, про вплив недоношеності дитини і маси тіла при народженні на розвиток організму поза утробою матері, а також про захворюваність і смертність недоношених дітей».

Керівник організації «Раненько», першої онлайн-платформи для підтримки батьків недоношених дітей в Україні, **Олександра Балясна** додає: «Моя дитина також народилася недоношеною з вагою трохи більше 1200 гр. Я добре пам'ятаю свій стан страху та розгубленості, нерозуміння того, що відбувається і чим я можу зарадити. Запитань було дуже багато, медичний персонал весь час заклопотаний, а інформації з цього питання українською чи російською мовою практично немає. Якби на той час у мене був такий Щоденник, мені було б значно простіше впоратися із ситуацією. Я сподіваюся, що це видання допоможе родинам, в яких є недоношені дітки, впоратися із непростю проблемою та поїхати додому зі здоровою дитиною».

«Щоденник перебування у ВІТН» надруковано у кількості 15 тисяч примірників, які віднині будуть розповсюджені в усіх перинатальних центрах та обласних дитячих лікарнях України безкоштовно. Протягом місяця буде видано додатковий тираж російською мовою для медичних установ південних та східних регіонів України.

ЗМІСТ

Частина 1:	Щоденник перебування у ВІТН: вступ Як перебігали пологи. Народження дитини Переведення дитини до ВІТН Перебування дитини у ВІТН Знайомство з дитиною Особливості передчасно народженої дитини Здібності передчасно народжених Розвиток циклів активності та сну Догляд за передчасно народженою дитиною, спрямований на розвиток Дотики, біль, метод догляду «шкіра до шкіри» Годування й купання дитини Передчасно народжені діти на пізніх строках вагітності, близнюки Фотографування дитини у ВІТН	Стор. 7 Стор. 8 Стор. 10 Стор. 12 Стор. 13 Стор. 15 Стор. 18 Стор. 20 Стор. 22 Стор. 23 Стор. 32 Стор. 38 Стор. 42
Частина 2:	Записи Сторінки для щотижневих записів основних етапів розвитку, прийому ліків, виконання процедур та іншої важливої інформації	Стор. 45
Частина 3:	Як подбати про себе Психологічна адаптація Куріння і Ваша дитина Як спілкуватися з лікарями у ВІТН Як навчитися розуміти малюка	Стор. 56 Стор. 56 Стор. 60 Стор. 62 Стор. 63
Частина 4:	Дорога додому Програми раннього втручання Випадки, в яких дитина потребує переведення до іншої лікарні Графік імунізації дитини Синдром раптової смерті немовлят	Стор. 65 Стор. 69 Стор. 70 Стор. 71 Стор. 78
Частина 5:	Основні рекомендації для передчасно народжених немовлят Основні етапи розвитку дитини	Стор. 81 Стор. 83
Частина 6:	Поширені стани, проблеми й обладнання у ВІТН	Стор. 91
Частина 7	Словник термінів, пов'язаних із лікуванням дитини у ВІТН	Стор. 103

Дотик

Оскільки це відчуття у дітей з'являється досить рано, вони дуже чутливі до дотику. Дотримуючись цих порад, Ви зможете позитивно вплинути на немовля своїм дотиком.

- Торкайтеся одним упевненим, але ніжним дотиком. Масаж чи постукування можуть негативно стимулювати передчасно народжену дитину.
- Ніжно обійміть голову однією рукою, а другою притримайте стопи, імітуючи положення дитини в утробі матері.
- Щойно дитина буде готова, вам запропонують догляд «шкіра-до-шкіри». Це буде комфортним і для дитини, і для Вас самих.
- Помістіть свій палець у ручку дитині, щоб вона змогла захопити його.
- Дитина звикне до ваших дотиків. Торкайтеся її однаково кожного разу, коли вітаєтеся з нею.

Запах і смак

Ще в утробі дитина починає пізнавати своїх батьків за допомогою смакових і нюхових рецепторів. Перебуваючи у ВІТН, вона продовжує вивчати вас, використовуючи ці відчуття.

- Не користуйтеся парфумами або ароматними лосьйонами перед відвідуванням немовляти.
- Покладіть у інкубатор пелюшку із залишками Вашого грудного молока.
- Запитайте у лікаря, коли можна буде дати дитині соску-пустушку із запахом Вашого грудного молока, щоб мала смктало її під час годування.
- Обговоріть із лікарем, коли можна почати прикладати немовля до груди.
- Даючи дитині соску-пустушку, притримуйте її в роті за потреби. Однак, якщо немовляті це не подобається, заберіть соску.

16

Україно-швейцарська програма «Здоров'я матері та дитини»

впроваджується за підтримки Швейцарської Конфедерації Швейцарським інститутом охорони здоров'я та тропічної медицини (м. Базель, Швейцарія) та затверджена Наказом МОЗ України від 8 листопада 2011 року. Україно-швейцарська співпраця, спрямована на поліпшення здоров'я матерів і дітей, розпочалася ще у 1997 році. За цей період реалізовано багато успішних ініціатив спільно з МОЗ України, НМАПО імені П.Л. Шупика та партнерами з Волинської, Івано-Франківської, Вінницької областей та АР Крим. Довготривала співпраця з партнерськими регіонами була орієнтована на підтримку реформ і модернізацію системи охорони здоров'я матерів та дітей, децентралізацію та поліпшення якості надання перинатальної допомоги, впровадження сучасних підходів до надання послуг і організації системи охорони здоров'я, поліпшення управлінського потенціалу тощо. Діяльність програми ґрунтується на міжнародному підході «безпечна вагітність та пологи». Цей підхід передбачає використання сучасних ефективних та економічно доступних методів спостереження і допомоги (клінічних практик), які запобігають можливим ускладненням у період вагітності та під час пологів. Якість медичної допомоги значною мірою залежить також від раціонального управління медичними закладами та системою охорони здоров'я в цілому.

Експерти, які брали участь у розробці «Щоденника перебування дитини у ВІТН»

Т.В. Бондаренко	Головний спеціаліст відділу лікувально-профілактичної допомоги дитячому населенню ДООЗ та К Вінницької ОДА
Н.Г. Гойда	Проректор з лікувальної роботи НМАПО імені П.Л. Шупика
Д.О. Добрянський	Професор кафедри педіатрії ЛНМУ імені Данила Галицького
Т.М. Килимник	Завідувач ВІТН Житомирської обласної дитячої клінічної лікарні
О.В. Корнійчук	Завідувач ВІТН ДКЛ № 2 м. Києва
О.О. Костюк	Доцент кафедри неонатології НМАПО імені П.Л. Шупика
І.М. Матвієнко	Старший науковий співробітник відділу ДУ ІПАГ АМН України
О.Г. Сидоров	Завідувач ВІТН відокремленого структурного підрозділу перинатального центру КРВ «КТМО «Університетська клініка», головний позаштатний спеціаліст з неонатології МОЗ АР Крим
В.М. Тишкевич	Завідувач ВІТН Київського перинатального центру
Є.Є. Шунько	Завідувач кафедри неонатології НМАПО імені П.Л. Шупика, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України зі спеціальності «Неонатологія»

Швейцарська Конфедерація придбала і встановила медичне обладнання в 42 партнерських медичних установах у 4 регіонах України на загальну суму 1 млн 600 тис. CHF (близько 13 374 353 грн.), зокрема такі необхідні апарати для надання допомоги новонародженим, як апарати штучної вентиляції легень із функцією СДПРТ (CPAP), інкубатори, реанімаційні столики та ін.

Розробка та друк Щоденника здійснені завдяки фінансовій підтримці Швейцарської агенції розвитку та співробітництва. Зміст Щоденника відповідає сучасним світовим підходам по догляду за недоношеними дітьми та погоджений клінічними експертами програми. При підготовці тексту використано кращі видання провідних професійних асоціацій світу.

Організація «Раненько» є соціально відповідальним бізнесом. Не менш 3% від кожної покупки йдуть на підтримку недоношених дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей України. У рамках акції до Дня недоношеної дитини благодійний фонд «Velvet Hearts» і «Раненько» у листопаді 2013 року передали в перинатальні центри і дитячі лікарні Києва, Івано-Франківська, Тернополя, Ужгорода, Сум, Харкова та Кіровограда 36 «гнізд», ортопедичні подушки, спеціальні «долоньки» для сповивання глибоко недоношених дітей, а також більше 60 комплектів одягу для дітей, що народилися передчасно з екстремально низькою вагою (менше 1 кілограма) на загальну суму 17 тис. гривень. Також «Раненько» поставила у відділення неонатологічного центру Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит» «гнізда», спеціальні подушки і укладки для позиціонування недоношених дітей.

Дізнайтеся більше про діяльність україно-швейцарської Програми «Здоров'я матері та дитини» на сайті mch.org.ua.